

Relation Study between Study Habit and Academic Performance of Nursing Students in Hamadan

Neda Alimohamadi (MSc)¹, Maryam Dehghani (MSc)², Saeide Almasi (MSc)³, Elham Ashtarani (MSc)⁴, Fatemeh Jonbakhsh (MSc)⁵, Akvan Paymard (MSc)⁶, Arash Khalili (MSc)^{3,*}

¹ Instructor of Nursing, School of Nursing and Midwifery, Hamadan University of Medical Sciences, Hamadan, Iran

² Instructor of Nursing, Nahavand School of Nursing and Midwifery, Hamadan University of Medical Sciences, Hamadan, Iran

³ Instructor of Nursing, School of Nursing and Midwifery, Hamadan University of Medical Sciences, Hamadan, Iran

⁴ MSc of Educational Research, School of Psychology and Education, Kharazmi University, Tehran, Iran

⁵ Instructor of Nursing, School of Nursing and Midwifery, Hamadan University of Medical Sciences, Hamadan, Iran

⁶ Master of Science in Nursing, Medical Science, Yasouj, Iran

* **Corresponding Author:** Arash Khalili, School of Nursing and Midwifery, Hamadan University of Medical Sciences, Hamadan, Iran. Email: arash5920@yahoo.com

Abstract

Received: 06/04/2017

Accepted: 14/11/2017

How to Cite this Article:

Alimohamadi N, Dehghani M, Almasi S, Ashtarani E, Jonbakhsh F, Paymard A, Khalili A. Relation Study between Study Habit and Academic Performance of Nursing Students in Hamadan. *Pajouhan Scientific Journal*. 2018; 16(3): 29-38. DOI: 10.18869/psj.16.3.29

Background and Objective: improving academic performance in students is one of the main objectives in the educational centers. Since the nursing students during their educational period are facing with a large volume of material, failure to select the correct study method, causing confusion, disgust of educate and loss of energy and time among them. According to the importance of study habits in academic performance, this study aimed to identify nursing student's study habits and its relationship with academic performance was performed.

Materials and Methods: In this cross-sectional study, 220 nursing students were selected by random sampling method in Hamadan University of Medical Sciences (2016). Data was collected using study habits questionnaire (PSSHI) that has 45 questions in eight areas. In order to measure academic performance, the mean of total score was used. Data were analyzed by descriptive and inferential statistics.

Results: The results showed that the mean and standard deviation for score of student's study habits was 45.04 ± 9.37 . Study habits in 86.9% of students were relatively good, in 6.8% favorable, and in 4.5% of them were poor. The mean of student's Academic grade was 15.61 ± 1.27 and the majority of students (81.9%) had a moderate performance. Between mean score study habits and academic performance there was a significant positive correlation ($P < 0.001$). The variables include sex, years of conditional and scope of reading ability, and take notes known as predictors of academic performance.

Conclusion: In general, student's study habits are in moderate grade and can say that the study method in students have not a good quality. On the other hand, due to the significant relationship between study habits and academic performance, pay attention to this issue is considered necessary by the faculty education authorities. Holding training courses, in this regard can be effective in improving student learning process.

Keywords: Academic Performance; Nursing Education; Nursing Student; Study Habits

بررسی ارتباط عادت مطالعه و عملکرد تحصیلی دانشجویان پرستاری همدان

ندا علیمحمدی^۱، مریم دهقانی^۲، سعیده الماسی^۳، الهام اشترانی^۴، فاطمه جون بخش^۵، اکوان پایمرد^۶، آرش خلیلی^{۳*}

^۱ مربی، گروه پرستاری (داخلی-جراحی)، دانشکده پرستاری و مامایی همدان، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران
^۲ مربی، گروه پرستاری (کودکان)، دانشکده پیراپزشکی نهاوند، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران
^۳ مربی، گروه پرستاری (کودکان)، دانشکده پرستاری و مامایی همدان، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران
^۴ کارشناس ارشد آموزش پزشکی، دانشکده آموزش، دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران
^۵ دانشجوی دکتری پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی گیلان، رشت، ایران
^۶ کارشناس ارشد پرستاری ویژه، دانشگاه علوم پزشکی یاسوج، یاسوج، ایران

* نویسنده مسئول: آرش خلیلی، گروه پرستاری (کودکان)، دانشکده پرستاری و مامایی همدان، دانشگاه علوم پزشکی همدان، همدان، ایران.
 ایمیل: arash5920@yahoo.com

چکیده

سابقه و هدف: بهبود عملکرد تحصیلی دانشجویان یکی از اهداف اصلی مراکز آموزشی است. از آنجا که دانشجویان پرستاری در طول دوران تحصیل با حجم زیادی از مطالب درسی مواجه اند، عدم انتخاب روش مطالعه صحیح، باعث سردرگمی آن‌ها می‌شود. با توجه به اهمیت عادت مطالعه افراد در عملکرد تحصیلی، این پژوهش با هدف شناسایی عادت مطالعه دانشجویان پرستاری و ارتباط آن با عملکرد تحصیلی انجام شد.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه توصیفی-تحلیلی، ۲۲۱ نفر دانشجوی پرستاری دانشگاه علوم پزشکی همدان (۱۳۹۵) به روش نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه عادت مطالعه (PSSHI) بود که دارای ۴۵ سوال در هشت حوزه است. برای سنجش عملکرد تحصیلی نیز از معدل کل دانشجویان استفاده شد. داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی و استنباطی تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که میانگین و انحراف معیار نمره عادت مطالعه دانشجویان $45/04 \pm 9/37$ بود. عادت مطالعه $86/9\%$ دانشجویان متوسط، $8/6\%$ مطلوب و $4/5\%$ نامطلوب بود. متوسط معدل تحصیلی دانشجویان $15/61 \pm 1/27$ بود و اکثریت دانشجویان $81/9\%$ دارای عملکرد متوسط بوده‌اند. بین میانگین نمره عادت‌های مطالعه و عملکرد تحصیلی ارتباط مثبت و معنی‌داری وجود داشت ($P < 0/001$). همچنین متغیرهای جنس، سابقه مشروطی و حیطه‌های توانایی خواندن و یادداشت برداری به عنوان پیش‌بینی‌کننده عملکرد تحصیلی تلقی گردیدند.

نتیجه‌گیری: عادت مطالعه دانشجویان مورد مطالعه در حد متوسط است و می‌توان گفت که شیوه مطالعه دانشجویان از کیفیت مطلوبی برخوردار نیست. از سوی دیگر با توجه به ارتباط معنی‌دار عادت مطالعه و عملکرد تحصیلی توجه به این مسئله از سوی مسئولین آموزش دانشکده ضروری به نظر می‌رسد. برگزاری دوره‌های آموزشی، در این خصوص می‌تواند در بهبود روند یادگیری دانشجویان موثر باشد.

واژگان کلیدی: آموزش پرستاری؛ دانشجویان پرستاری؛ عادت‌های مطالعه؛ عملکرد تحصیلی

مقدمه

حدود ۱/۳ دانشجویان دانشگاه‌ها در معرض افت تحصیلی قرار دارند [۲]. طبق نظر Afolayan و همکاران عملکرد تحصیلی اصطلاحی است که برای توصیف درجه‌بندی دانشجویان متعاقب یک امتحان مورد استفاده قرار می‌گیرد [۳] و به عنوان

یکی از اهداف اصلی مراکز آموزشی بهبود و توسعه عملکرد تحصیلی فراگیران است، زیرا عملکرد تحصیلی افراد اساس موفقیت و پیشرفت در هر مقطعی محسوب می‌شود [۱]. طبق آمارهای منتشر شده از سوی وزارت فرهنگ و آموزش عالی

فرایند پیچیده‌ای در نظر گرفته می‌شود که تحت تأثیر متقابل عواملی است که هم در ارتباط با نهاد آموزشی بوده و هم مربوط به فردیت دانشجو می‌شود [۴]. از این عوامل می‌توان به بهره‌مندی از اساتید خوب، محیط آموزشی مناسب، استفاده از کتاب‌های با کیفیت و از همه مهمتر عادت‌های مناسب مطالعه اشاره کرد [۵]. برخی از دانشجویان، ناکامی‌های تحصیلی خود را به عواملی چون کم استعدادی، نداشتن امکانات و بدشانسی نسبت می‌دهند در حالیکه، به جرات می‌توان گفت که مهمترین عامل موفقیت تحصیلی، آشنایی با مهارت‌های مطالعه و یادگیری است و علت بهره‌وری پایین تعدادی از دانشجویان عادت‌های غلط آن‌ها هنگام مطالعه است [۶]. بسیاری از دانشجویان نیز استعداد و توانایی لازم برای موفقیت را دارند، اما به دلیل نداشتن مهارت‌های لازم برای مطالعه، موفقیت آن‌ها کمتر از حد انتظار است [۷]. فردی در مطالعه موثر موفق خواهد بود که هم نسبت به مطالب علاقه‌مند باشد و هم بتواند فنون و مهارت‌های مطالعه را به شکل ماهرانه‌ای به کار ببندد [۸]. در نتیجه تشویق دانشجویان به اینکه خود عادت مطالعه خود را توسعه دهند و داشتن برنامه برای مطالعه، در نظر گرفتن برنامه تفریحی، تقسیم اوقات، انتخاب زمان مناسب، تقسیم زمان مطالعه برحسب ساعات و در نظر گرفتن مکان مناسب برای مطالعه و استفاده از منابع مناسب از عوامل موثر در تسهیل یادگیری می‌باشند [۹، ۸]. ده بزرگی و وصلی در بررسی علل افت تحصیلی دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز دریافتند که ۴۳/۴٪ دانشجویان ناموفق هیچ برنامه‌ای جهت مطالعه نداشتند [۱۰]. این مطلب بدین معنی است که افرادی که از راهبردهای مطالعه اطلاعات کافی ندارند، با تمام وقتی که صرف مطالعه و درس خواندن می‌کنند یادگیری مؤثر و پایداری نخواهند داشت [۱۱]. بدیهی است که عدم استفاده از روش‌های مطالعه صحیح و عدم استفاده از مهارت‌های مطالعه نه تنها سبب از بین رفتن انرژی و وقت دانشجویان و نیز گرایش آنها به سمت عادت‌های بد مطالعه می‌شود، بلکه خود می‌تواند یکی از عوامل مهم عقب ماندگی تحصیلی باشد و عملکرد دانشجویان را در امتحانات تحت تأثیر قرار دهد [۱۲]. عبد خدایی و غفاری نیز در مقاله خود به نقل از Duff گزارش کرده‌اند که بین استفاده از راهبردها و موفقیت در تحصیل رابطه وجود دارد همچنین یافته Davidson حاکی از این است که مهارت‌های مطالعه، موجب افزایش عملکرد در آزمون می‌شود. از این رو هر تدبیری که به این فرآیند سهولت بخشد به یادگیری و یادآوری کمک کرده است [۱۳].

امروزه آموزش مهارت‌ها و فنون مطالعه در بسیاری از دانشگاه‌ها، در مرحله ورود دانشجویان، برای توسعه یادگیری آنان امری ضروری تشخیص داده شده و بدین جهت، بسیاری از دانشگاه‌ها در کانادا، کالیفرنیا، ویرجینیا به این مهم پرداخته‌اند.

در ایران نیز، اخیراً آموزش مهارت‌ها و فنون مطالعه در طرح اصلاحات در آموزش پزشکی، در دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی تهران مورد استفاده قرار گرفته است [۱۴]. مهارت‌ها و عادت مطالعه دانشجویان در پژوهش‌های مختلف، متفاوت گزارش گردیده است، به طوریکه در مطالعه فریدنی مقدم و همکاران اکثر دانشجویان پرستاری عادت مطالعه نسبتاً مطلوب تا متوسطی داشته‌اند و ارتباط مثبت و معنی‌داری بین عادت مطالعه و وضعیت تحصیلی آن‌ها وجود داشته است [۱]. در پژوهش ترشیزی و همکاران، ۳۲/۸ درصد دانشجویان رشته‌های مختلف دانشگاه علوم پزشکی بیرجند دارای عادت مطالعه ضعیف بودند [۸]. در مطالعه ابادری و ریگی وضعیت عادت‌ها و مهارت‌های مطالعه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی زاهدان در حد متوسط بود [۱۵]. همچنین در پژوهشی که وزارت بهداشت بر روی ۲۱ دانشگاه علوم پزشکی کشور در خصوص بهبود مهارت‌های مطالعه انجام داد، نتایج نشان داد که ۳۲٪ دانشجویان از کمبود شدید مهارت‌های مطالعه رنج می‌برند [۸]. در مطالعه فریدونی مقدم و چراغیان نیز بین عادت مطالعه و عملکرد تحصیلی دانشجویان دانشکده پرستاری آبادان ارتباط مثبت و معنی‌داری وجود داشت [۱]. اما در مطالعه Halayannavar & Gudaganavar نتایج پژوهش نشان داد که اگرچه ارتباط بین عادت مطالعه و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان دختر وجود دارد ولی این ارتباط در دانش‌آموزان پسر معنی‌دار نیست [۱۶]. در بسیاری از مطالعات به اهمیت عادت مطالعه در عملکرد و پیشرفت تحصیلی دانشجویان اشاره کرده و برنامه‌ریزی در جهت بهبود روش‌ها و عادت مطالعه دانشجویان و مداخلات در این زمینه را ضروری دانسته‌اند [۱، ۱۷]. عادت‌های مطالعه صحیح و یادگیری عمیق می‌تواند منجر به پیشرفت تحصیلی دانشجویان شود [۱۸]. همچنین تحقیقات نشان داده‌اند که عادت مطالعه می‌تواند مهمترین متغیر پیش‌بینی کننده عملکرد تحصیلی باشد (۲۱-۱۹) و آگاهی از پیش‌بینی کننده‌های عملکرد تحصیلی به توسعه استراتژی‌های موفقیت تحصیلی دانشجویان کمک می‌کند [۳].

با توجه به اینکه میزان پیشرفت و افت تحصیلی یکی از ملاک‌های کارآیی نظام آموزشی است، کشف و مطالعه متغیرهای تأثیرگذار بر عملکرد تحصیلی، به شناخت بهتر و پیش‌بینی متغیرهای مؤثر در دانشگاه می‌انجامد و از آنجا که روش‌های مطالعه دانشجویان در یادگیری و پیشرفت تحصیلی آن‌ها موثر است و فرآیند حاصل در مهارت‌های شناختی، عملی و در نهایت سرنوشت شغلی آن‌ها نقش دارد، لازم است به آن توجه و در جهت اصلاح آن برنامه‌ریزی شود [۲۱]. با توجه به موارد ذکر شده و از آنجایی که دانشجویان پرستاری در طول مدت تحصیل خود با حجم متنوعی از مطالب جدید و دشوار روبه‌رو می‌شوند که فراگیری و به حافظه سپردن

آن‌ها کار دشواری به نظر می‌رسد، بدیهی است که عدم انتخاب روش مطالعه صحیح نه تنها سبب از بین رفتن انرژی و وقت آنها و نیز گرایش به سمت عادات بد مطالعه می‌شود بلکه خود می‌تواند یکی از علل مهم عقب ماندگی تحصیلی باشد. بنابراین این مطالعه با هدف تعیین عادت مطالعه و ارتباط آن با عملکرد تحصیلی در دانشجویان انجام گرفت تا بتوان با بررسی مهارت‌های مطالعه و شناسایی عوامل تاثیر گذار بر آن گامی در جهت پیشبرد اهداف آموزشی دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی کشور برداشت.

مواد و روش‌ها

این پژوهش یک مطالعه‌ی مقطعی از نوع توصیفی-تحلیلی می‌باشد که در سال ۱۳۹۵ انجام شده است. ۳۵۲ دانشجوی پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی همدان که در زمان انجام پژوهش در ترم‌های تحصیلی یک تا هشت مشغول به تحصیل بودند؛ جامعه‌ی پژوهش را تشکیل می‌دادند. حجم نمونه با استناد به نتایج مطالعه فریدونی مقدم و همکاران (۲۰۱۰) با فاصله اطمینان ۹۵٪ و توان آزمون ۹۰٪، و با احتساب ریزش، به تعداد ۲۳۰ نفر محاسبه شد [۱]. پژوهشگر پس از مراجعه به اداره‌ی آموزش دانشکده و تهیه لیست کامپیوتری دانشجویان پرستاری به روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه ای ۲۳۰ نفر از دانشجویان را انتخاب نمود. بدین ترتیب با توجه به تعداد دانشجویان هر نیمسال تحصیلی از ترم یک ۲۱ نفر، ترم دو ۲۴ نفر، ترم سه ۲۷ نفر، ترم چهار ۳۲ نفر، ترم پنج ۲۹ نفر، ترم شش ۳۶ نفر، ترم هفت ۳۰ نفر و ترم هشت ۳۱ نفر انتخاب شدند. معیارهای پذیرش نمونه در این مطالعه، کلیه دانشجویان مشغول به تحصیل در دانشکده پرستاری و مامایی همدان به غیر از دانشجویان مهمان و انتقالی بود که حداقل یک ترم را به پایان رسانده بودند.

مجوز اجرای پژوهش از معاونت محترم پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی-درمانی همدان اخذ گردید. به واحدهای مورد پژوهش در مورد محرمانه ماندن تمام اطلاعات اطمینان داده شد. رضایت‌نامه کتبی از واحدهای مورد پژوهش کسب شد و از آن‌ها خواسته شد که صادقانه به تکمیل فرم بپردازند.

ابزار جمع‌آوری داده‌ها در این پژوهش پرسشنامه‌ی دارای دو بخش بود. بخش اول شامل سوالات مربوط به اطلاعات دموگرافیک و عملکرد تحصیلی (سن، جنس، وضعیت تأهل، سابقه بیماری روحی و روانی، رشته تحصیلی، مقطع تحصیلی، ترم، سابقه مشروطی، سابقه اشتغال به کار، نحوه سکونت، وضعیت سکونت و معدل کل تاکنون) و بخش دوم آن پرسشنامه PSSHI (Palsane & sharma Study Habit Inventory) می‌باشد که برای تعیین عادت مطالعه از آن

استفاده گردید [۲۲]. این پرسشنامه شامل ۴۵ سؤال است در ۸ حوزه تقسیم بندی زمان (حداکثر نمره ۱۰)، شرایط فیزیکی مطالعه (حداکثر نمره ۱۲)، توانایی خواندن (۱۶) حداکثر نمره)، یادداشت‌برداری (حداکثر نمره ۶)، انگیزش یادگیری (حداکثر نمره ۱۲)، حافظه (حداکثر نمره ۸)، برگزاری امتحانات (حداکثر نمره ۲۰) و تندرستی (حداکثر نمره ۶) است. پاسخ سوالات به صورت همیشه یا بیشتر اوقات (۲ نمره)، به ندرت (۱ نمره) با هرگز (۰) است. حداکثر نمره به دست آمده ۹۰ می‌باشد. نمره ۶۰ به بالا به عنوان عادت‌های مطالعه مطلوب و نمره (۶۰-۳۱) نسبتاً مطلوب یا متوسط و ۳۰ و کمتر از آن به عنوان نامطلوب در نظر گرفته می‌شود [۱]. این پرسشنامه استاندارد در سال ۱۹۸۹ توسط Palsane & sharma طراحی شده است و پایایی آن نسبت به پرسشنامه‌های دیگر عادت مطالعه بالاتر (آلفا کرونباخ ۰/۸۸) می‌باشد [۱]. جهت ارزیابی عملکرد تحصیلی دانشجو از معدل کل دانشجو با همکاری اداره آموزش دانشکده استفاده گردید، بدین صورت که در حین پر کردن پرسشنامه، معدل دانشجو از آموزش دانشکده گرفته شد و در هنگام پاسخ به سوالات در اختیار دانشجو برای ثبت در پرسشنامه قرار گرفت. بر اساس مقاله باکویی و همکاران معدل ۱۷ و بالاتر از آن به عنوان عملکرد خوب، معدل بین ۱۴ تا ۱۷ عملکرد متوسط و معدل کمتر از ۱۴ به عنوان عملکرد ضعیف در نظر گرفته شدند [۲۳]. جهت تعیین روایی از روش اعتبار محتوی از نظرات ۱۰ نفر از اساتید دانشکده پرستاری-مامایی همدان استفاده گردید که هر ۸ حیطه در تمامی سوالات عادات مطالعه در سه قسمت سادگی، واضح بودن و مربوط بودن نمره ای بین ۰/۷۸ تا ۱ و در ارتباط با روایی محتوا نمره ۰/۸۶ تا ۰/۹۶ کسب کردند. پایایی آن در دو مرحله test , re-test بر روی ۲۰ نفر از دانشجویان دانشکده پرستاری - مامایی همدان به فاصله ده روز انجام شد. ضریب همبستگی بین حیطه‌ها معنی‌دار به دست آمد، آلفای کرونباخ برای تعیین ثبات درونی حیطه‌ها انجام شد که به طور کلی برای تمام ابعاد ۰/۸۶ به دست آمد که از لحاظ سنجش اندازه گیری قابل قبول است. ضریب همبستگی بین گروهی (ICC) در حیطه های تقسیم بندی زمان ۰/۷، وضعیت فیزیکی ۰/۹، توانایی خواندن ۰/۸، یادداشت برداری ۰/۷، انگیزش یادگیری ۰/۸، حافظه ۰/۷، برگزاری امتحانات ۰/۹ و تندرستی ۰/۷ به دست آمد و ICC بین کل نمرات قبل و بعد ۰/۸۸ می‌باشد که نشان دهنده این است که ابزار از پایایی خوبی برخوردار است.

پس از جمع‌آوری اطلاعات، داده‌ها وارد نرم افزار ۱۶ SPSS گردید. $P < 0/05$ به عنوان سطح معنی‌داری در نظر گرفته شد. جهت بررسی ارتباط بین عملکرد تحصیلی با عادت‌های مطالعه از ضریب هم بستگی پیرسون و جهت

مقایسه عملکرد تحصیلی برحسب مشخصات فردی و اجتماعی از آزمون‌های تی تست و آنالیز واریانس استفاده شد. جهت تعیین پیش بینی کننده‌های عملکرد تحصیلی مبتنی بر عادت مطالعه از مدل رگرسیون خطی چندگانه استفاده گردید.

یافته‌ها

از مجموع ۲۳۰ پرسشنامه توزیع شده، ۹ مورد به دلیل تکمیل ناقص از مطالعه خارج شدند و ۲۲۱ پرسشنامه تجزیه و تحلیل شد. نتایج نشان داد که اکثریت واحدهای مورد پژوهش مونث (۵۵٪/۱۷) و مجرد (۸۶٪/۹) می‌باشند. اکثریت آن‌ها سابقه‌ی مشروطی (۹۶٪/۴) و کار دانشجویی نداشته‌اند (۸۴٪/۸) و میانگین سنی آن‌ها $21/7 \pm 2/5$ سال بود. اکثریت دانشجویان بومی (۶۶٪/۵) و از دانشجویان غیر بومی (۵۸٪/۴) ساکن خوابگاه بودند. مشخصات دموگرافیک واحدهای مورد پژوهش در جدول یک خلاصه شده است.

۶/۸٪ دانشجویان ترم یک، ۱۰/۴٪ ترم دو، ۱۱/۸٪ ترم سه، ۱۱/۸٪ ترم چهار، ۱۴٪ ترم پنج، ۱۳/۱٪ ترم شش، ۱۶/۳٪ ترم هفت و ۱۳/۶٪ ترم هشت مشغول به تحصیل بودند. متوسط معدل تحصیلی کل دانشجویان $15/61 \pm 1/27$ بود که کمترین معدل مورد بررسی ۱۲ و بیشترین ۱۹/۱۰ بود. نتایج نشان داد اکثریت دانشجویان ۸۱/۹٪ دارای عملکرد متوسط، ۱۲/۷٪ آن‌ها عملکرد خوب و ۵/۴٪ عملکرد ضعیف داشته‌اند.

در تجزیه و تحلیل عادت مطالعه، میانگین نمره کل عادت مطالعه دانشجویان $45/04 \pm 9/37$ بود که نمرات به دست آمده به تفکیک حوزه‌های مورد مطالعه در جدول ۲ آمده است. بالاترین میانگین مربوط به حوزه انگیزش یادگیری و پایین‌ترین مربوط به حوزه یادداشت برداری و برگزاری امتحانات می‌باشد با توجه به نمرات عادت مطالعه اکثر دانشجویان ۸۶/۹٪ در سطح متوسط، ۸/۶٪ در سطح مطلوب، ۴/۵٪ در سطح نامطلوب بودند.

جدول ۱: مقایسه شاخص‌های آماری نمرات عادت مطالعه واحدهای مورد پژوهش بر حسب مشخصات فردی- اجتماعی آنان

مشخصات فردی و اجتماعی	تعداد	میانگین $\pm$ انحراف معیار عادت مطالعه	نتیجه و نوع آزمون
جنس	زن	$44/86 \pm 8/96$	t-test P=۰/۷۵۱
	مرد	$44/27 \pm 9/90$	
وضعیت تأهل	متأهل	$45/17 \pm 10/32$	t-test P=۰/۹۳۶
	مجرد	$45/02 \pm 9/25$	
سابقه بیماری روحی	بله	$35/50 \pm 4/90$	t-test P=۰/۲۱۳
	خیر	$45/13 \pm 9/36$	
ترم تحصیلی	۱	$50/21 \pm 8/26$	ANOVA P=۰/۱۳
	۲	$52/11 \pm 9/67$	
	۳	$48/12 \pm 9/29$	
	۴	$49/06 \pm 10/76$	
	۵	$46/02 \pm 6/96$	
	۶	$46/35 \pm 10/06$	
	۷	$51/06 \pm 11/96$	
	۸	$49/63 \pm 13/17$	
سابقه مشروطی	بله	$44/88 \pm 9/39$	t-test P=۰/۰۰۱
	خیر	$49/38 \pm 8/24$	
سابقه اشتغال به کار	بله	$43/77 \pm 8/55$	t-test P=۰/۱۳۲
	خیر	$45/72 \pm 9/74$	
نحوه سکونت	با والدین	$49/16 \pm 9/47$	ANOVA P=۰/۶۵۶
	خوابگاه	$47/76 \pm 10/57$	
	استیجاری	$49/8 \pm 10/99$	
	سایر	$45/9 \pm 11/46$	
وضعیت سکونت	بومی	$45/39 \pm 9/12$	t-test P=۰/۴۴۳
	غیربومی	$44/34 \pm 9/88$	

آزمون آماری تی و تحلیل واریانس اختلاف معنی‌داری بین میانگین نمرات عادت مطالعه دانشجویان با جنسیت، وضعیت تاهل، نحوه سکونت و کار دانشجویی نشان نداد. اما سابقه مشروطی اختلاف معنی‌داری با عادت مطالعه دانشجویان داشت ($P=0/001$) (جدول ۱).
 با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون، به طور کلی بین عملکرد تحصیلی دانشجویان با نمره همه حیطه‌های عادت مطالعه (وضعیت فیزیکی $r=0/158$ ، توانایی خواندن $r=0/197$ ، یادداشت برداری $r=0/434$ ، انگیزش یادگیری $r=0/213$ ، حافظه $r=0/148$ ، برگزاری امتحانات $r=0/118$ ، تندرستی

و همچنین نمره کل عادت مطالعه ارتباط معنی‌دار آماری وجود داشت ($r=0/426$ و $P<0/001$) (جدول ۳).
 بیشترین همبستگی با یادداشت برداری و کمترین ارتباط با حیطه تندرستی بوده است. در آنالیز چندگانه بر اساس مدل رگرسیون حیطه توانایی خواندن و یادداشت برداری به عنوان پیش بینی کننده عملکرد تحصیلی با کنترل اثرات متغیرهای دموگرافیک تلقی گردیده است. علاوه بر عادت مطالعه مورد بررسی جنسیت ($P<0/001$) و سابقه مشروطی ($P<0/001$) از دیگر عوامل پیش بینی کننده عملکرد تحصیلی بودند (جدول ۴).

جدول ۲: توزیع وضعیت عادات مطالعه دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی همدان به تفکیک حیطه‌ها و بطور کلی

حیطه‌ها	وضعیت عادت‌های مطالعه	
	نامطلوب تعداد (درصد)	نسبتا مطلوب تعداد (درصد)
تقسیم بندی زمان (۰-۱۰)	۳۴ (۱۵/۶)	۱۰۲ (۴۶/۲)
وضعیت فیزیکی (۰-۱۲)	۱۶ (۷/۴)	۱۲۵ (۵۶/۴)
توانایی خواندن (۰-۱۶)	۲۱ (۹/۵)	۱۵۸ (۷۱/۶)
یادداشت برداری (۰-۶)	۹۸ (۴۴/۵)	۸۹ (۳۹/۹)
انگیزش یادگیری (۰-۱۲)	۱۱ (۴/۶)	۹۶ (۴۳/۶)
حافظه (۰-۸)	۱۶ (۶/۹)	۱۶۰ (۷۲/۵)
آمدگی امتحانات (۰-۲۰)	۶ (۲/۸)	۱۸۷ (۸۴/۶)
تندرستی (۰-۶)	۲۹ (۱۳/۲)	۱۲۸ (۵۷/۷)
نمره کل عادات مطالعه (۰-۹۰)	۱۹ (۸/۶)	۱۹۲ (۸۶/۹)

جدول ۳: همبستگی متغیر عادت مطالعه و عملکرد تحصیلی دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی همدان

متغیر	ضریب همبستگی	P value
عادت مطالعه و عملکرد تحصیلی	۰/۴۲۶	۰/۰۰۱

جدول ۴: عوامل پیش بینی کننده عملکرد تحصیلی مبتنی بر عادات مطالعه

متغیر ملاک	متغیرهای پیش‌بین	T	ضرایب استاندارد	ضرایب غیر استاندارد	سطح معنی داری
عملکرد تحصیلی	تقسیم‌بندی زمان	۰/۰۴۸	۰/۰۰۴	۰/۰۰۲	۰/۹۶۱
	وضعیت فیزیکی	۱/۹۲۳	۰/۱۴۰	۰/۰۵۰	۰/۰۵۶
	توانایی خواندن	۲/۳۰۶	۰/۱۸۱	۰/۱۱۲	۰/۰۲۲
	یادداشت کردن	۲/۳۲۲	۰/۱۷۰	۰/۱۸۶	۰/۰۲۱
	انگیزش یادگیری	۱/۶۸۵	۰/۱۳۶	۰/۰۸۰	۰/۰۹۴
	حافظه	۱/۴۹۶	۰/۱۱۷	۰/۰۹۸	۰/۱۳۶
	آمدگی امتحانات	-۰/۷۴۱	-۰/۰۵۶	-۰/۰۳۰	۰/۴۶۰
	تندرستی	-۰/۴۱۹	-۰/۰۳۱	-۰/۰۳۲	۰/۶۷۶
	عادت مطالعه	۰/۰۳۱	۰/۰۰۹	۰/۲۲۵	۰/۰۰۰
	سن	-۰/۰۴۰	۰/۰۴۷	-۰/۰۸۱	۰/۳۸۶
	جنسیت	-۰/۷۳۲	۰/۱۷۱	-۰/۲۸۶	۰/۰۰۰
	وضعیت تاهل	-۰/۴۴۵	۰/۲۸۷	-۰/۱۱۸	۰/۱۲۳
	ترم تحصیلی	۰/۰۵۲	۰/۰۴۸	۰/۰۸۷	۰/۲۸۴
	سابقه مشروطی	۱/۳۵۱	۰/۴۳۶	۰/۱۹۸	۰/۰۰۲

بر اساس نتایج به دست آمده از پژوهش، متوسط معدل تحصیلی کل دانشجویان $15/61 \pm 1/27$ بود و عملکرد تحصیلی اکثر واحدهای مورد پژوهش در حد متوسط بود ($0/81/9$). میانگین نمره کل عادت مطالعه دانشجویان $45/04 \pm 9/37$ بود که در حد نسبتاً مطلوب یا متوسط بود. بالاترین میانگین مربوط به حوزه انگیزش یادگیری و پایین ترین مربوط به حوزه یادداشت برداری و برگزاری امتحانات می‌باشد. در نهایت بین میانگین نمره عادات‌های مطالعه و عملکرد تحصیلی ارتباط مثبت و معنی‌داری وجود داشت.

در راستای نتایج بدست آمده از عملکرد تحصیلی دانشجویان، نتایج مطالعه Adebisi Fayombo (۲۰۱۱) با عنوان پیش بینی کننده عملکرد تحصیلی برخی از دانشجویان کارشناسی روانشناسی در باربادوس نشان داد که عملکرد تحصیلی دانشجویان روانشناسی در مقطع کارشناسی ($14/11$) کمی بالاتر از حد متوسط ($12/5$) می‌باشد [۲۴]. در پژوهش قهرمانی و همکاران (۱۳۹۲) در دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی زنجان نیز نمره عملکرد تحصیلی دانشجویان در حد متوسط بود [۲۵]. نتایج مطالعات انجام گرفته در سایر دانشگاه‌ها و بر دانشجویان رشته‌های دیگر نیز نشان داده است که مهارت‌ها و عادت مطالعه اکثر دانشجویان در حد متوسط بوده است که با وضعیت عالی فاصله دارد. ابادری و ریگی (۱۳۹۱) نیز در بررسی عادت مطالعه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی زاهدان نشان دادند که وضعیت عادت‌ها و مهارت‌های مطالعه دانشجویان در حد متوسط بود [۱۵]. سیفوری (۱۳۹۰) مهارت‌های مطالعه دانشجویان دانشکده علوم اجتماعی کرمانشاه، پایین تر از حد متوسط گزارش کرده است [۱۲]. نوریان و همکاران (۱۳۸۷) نیز در بررسی مهارت‌ها و عادت مطالعه دانشجویان رشته پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی وضعیت عادت مطالعه دانشجویان در حد متوسط گزارش شد [۱۷]. کوشان و حیدری (۱۳۸۵) نمره کل عادت مطالعه دانشجویان در حد متوسط گزارش کرده‌اند و در حوزه‌های مربوط به حیطه‌های عادت مطالعه بیشترین نمره در حیطه انگیزش یادگیری ($8/55$ از 12) و کمترین مربوط به حیطه سلامتی ($2/94$ از 6) به دست آمد [۲۱]. در مطالعه نوریان و همکاران (۱۳۸۵) عمده مشکلات دانشجویان در زمینه عادت مطالعه به ترتیب مدیریت زمان، تمرکز، یادداشت برداری و درک مطلب عنوان شده است [۱۴]. در مطالعه فریدونی و چراغیان (۱۳۸۸) نیز عمده مشکلات دانشجویان در حیطه یادداشت برداری بود [۱]. ترشیزی و همکاران نیز مشکل اصلی دانشجویان را حیطه یادداشت برداری عنوان کرده‌اند [۸]. در مطالعه Nnji (۲۰۰۲) که با هدف بررسی عادت مطالعه دانشجویان دانشگاه نیجریه انجام شد، نیز دانشجویان در مدیریت زمان و زمان بندی برای مطالعه، مشکل داشتند

[۲۶]. مطالعه دیگری در نیجریه با هدف بررسی عادت مطالعه و عملکرد تحصیلی دانش آموزان ترم‌های بالا در دبیرستانی در سال ۲۰۱۲ نشان داد که دانش آموزان زمان کافی برای کارهای درسی خود اختصاص نمی‌دهند که می‌تواند به علت عدم وجود جذابیت مطالب درسی و همچنین انگیزه در دانشجویان باشد [۲۷].

به نظر محقق، ضعیف‌ترین حیطه عادت مطالعه دانشجویان (آمادگی برای امتحان)، می‌تواند ناشی از این مسئله باشد که دانشجویان اغلب در فاصله کمی از زمان امتحانات شروع به مطالعه کرده و در طول ترم تحصیلی برنامه ریزی مشخصی جهت آمادگی برای امتحانات ندارند، لذا کسب کمترین نمره در حیطه آمادگی برای امتحانات دور از انتظار نبوده است.

بر اساس نتایج پژوهش حاضر دانشجویان شاغل به تحصیل در ترم‌های تحصیلی ۵ و ۶ دارای ضعیف ترین عادت مطالعه هستند. این یافته مغایر با نتایج برخی از مطالعات در این زمینه است که معتقدند افزایش زمان تحصیل در دانشجویان منجر به بهبود عادت مطالعه آن‌ها می‌گردد. در همین رابطه نوریان و همکاران (۱۳۸۶) می‌نویسند دانشجویان با افزایش زمان تحصیل خود تجربه مناسبی در زمینه کسب عادت‌های صحیح مطالعه به دست می‌آورند و در مطالعه آنها دانشجویان مشغول به تحصیل در دوره‌های کارورزی پزشکی از نمرات عادت مطالعه بهتری برخوردار بودند [۱۴]. هم چنین در مطالعه بادله و همکاران (۱۳۹۱)، مهارت‌های مطالعه در دانشجویان جدیدالورود نسبت به دانشجویان ترم‌های بالاتر از وضعیت خوبی برخوردار بود [۲۸] که با یافته پژوهش حاضر همسو است. به نظر پژوهشگر، تحصیل در دانشگاه نتوانسته است تغییری در عادت مطالعه دانشجویان ایجاد نماید.

یافته دیگر پژوهش حاضر حاکی از وجود ارتباط بین عادت مطالعه و سابقه مشروطی می‌باشد. یعنی نمره عادت مطالعه در افراد مشروط به طور معنی‌داری با افراد بدون سابقه مشروطی تفاوت داشته است. نتیجه مطالعه خدیوزاده و همکاران (۱۳۸۲) نیز با عنوان "ارتباط بین استراتژی‌های مطالعه و ویژگی‌های شخصیتی" نشان داد که راهبردهای مطالعه در دانشجویان مشروط و غیرمشروط با یکدیگر تفاوت معنی‌داری دارد. این راهبردها در دانشجویانی که سابقه مشروطی نداشتند، بهتر بود [۲۹]. به نظر پژوهشگر از آنجایی که ارتباط مثبتی بین عادت مطالعه و عملکرد تحصیلی در این مطالعه و اکثریت مطالعات مشابه نشان داده شده است و با توجه به اینکه مشروطی نتیجه عملکرد تحصیلی نامطلوب می‌باشد، بنابراین عادت مطالعه ضعیف در افراد دارای سابقه مشروطی، قابل توجیه می‌باشد.

داده‌ها بیانگر ارتباط مثبت معنی‌دار عملکرد تحصیلی دانشجویان با نمره همه حیطه‌های عادت مطالعه و همچنین

[۳۳]. به نظر پژوهشگر دانشجویانی که از یادداشت برداری در یادگیری مطالب استفاده می‌کنند می‌توانند مطالب آموزشی را به مدت طولانی تری به خاطر بسپارند. همچنین آنان نکات کلیدی را یادداشت می‌کنند که این کار باعث می‌شود درس را بهتر بفهمند اما دانشجویانی که یادداشت برداری انجام نمی‌دهند برای آمادگی امتحانات به اجبار از یادداشت همکلاسی‌های خود کپی برداری نموده که باعث می‌شود از عملکرد تحصیلی مناسبی برخوردار نباشند. در خصوص وجود کمترین ارتباط عملکرد تحصیلی با تندرستی، نتایج مطالعه حاضر با نتایج مطالعه نظری شاکر و همکاران (۱۳۹۰) با هدف تعیین ارتباط بین عادت‌های مطالعه و خودکارآمدی تحصیلی با عملکرد تحصیلی دانش آموزان پایه سوم راهنمایی شهرستان بابل همسو می‌باشد [۳۴]. زیرا کمترین همبستگی پیشرفت تحصیلی با حیطة وضعیت فیزیکی و تندرستی وجود داشته است. در پژوهش حاضر احتمالاً به این علت است که اکثر دانشجویان در روزهای نزدیک به امتحانات ناچار به مطالعه می‌شوند بنابراین تمام وقت و انرژی خود را حتی در صورت بیماری صرف آماده شدن برای آزمون‌ها می‌کنند.

در خصوص عوامل پیش‌بینی‌کننده عملکرد تحصیلی مبتنی بر عادت مطالعه نتایج نشان داد که از بین حیطة‌های عادت مطالعه مورد بحث، توانایی خواندن و یادداشت برداری جزء عوامل پیش‌بینی‌کننده عملکرد تحصیلی تلقی گردیده اند. در راستای نتایج فوق، در پژوهش پورطاهریان و همکاران (۱۳۹۳) با هدف تعیین نقش راهبردهای فراشناختی خواندن و عادت‌های مطالعه، حیطة‌های حافظه، وضعیت فیزیکی، انگیزش یادگیری و یادداشت برداری پیش‌بینی‌کننده عملکرد تحصیلی بوده‌اند، ولی حیطة‌های تقسیم‌بندی زمان، توانایی خواندن، آمادگی جهت امتحانات و تندرستی، نقش قدرتمندی در پیش‌بینی انگیزش پیشرفت عملکرد تحصیلی نداشتند [۳۵].

بر اساس نتایج می‌توان چنین اظهار نظر نمود که حیطة‌های تقسیم‌بندی زمان، آمادگی برای امتحانات و توانایی خواندن، از دسته راهبردهای فراشناختی برای یادگیری هستند که عدم آگاهی فراگیران از این راهبردها می‌تواند موفقیت تحصیلی آنان را تحت الشعاع قرار دهد [۳۵]. به نظر پژوهشگر آگاهی از کلیه حیطة‌های عادت مطالعه در پیشرفت تحصیلی دانشجو و کسب عملکرد تحصیلی مطلوب مورد نیاز است. اما از آنجایی که اساتید نکات مهم و کلیدی را در کلاس عنوان می‌کنند، یادداشت برداری صحیح و همچنین خواندن و مرور مطالب به شکلی که در حافظه ثبت شوند، سبب ارتقا معدل آنها می‌شود.

همچنین نتایج نشان می‌دهد علاوه بر عادت مطالعه مورد بررسی مؤلفه‌های جنسیت و سابقه مشروطی از دیگر عوامل پیش‌بینی‌کننده عملکرد تحصیلی می‌باشند. در پژوهش

نمره کل عادت مطالعه است. پیشرفت تحصیلی و دستیابی به هدف‌های آموزشی مستلزم وجود عوامل متعددی است که یکی از این عوامل بدون تردید مهارت مطالعه افراد می‌باشد. بدیهی است که با بهبود مطالعه افراد، میزان به یادسپاری و یادآوری آنها نیز بهبود یافته و در نتیجه عادت مطالعه صحیح، عملکرد تحصیلی آنها را نیز بهبود می‌بخشد. مطالعات متعددی صحت این یافته (ارتباط بین عادت مطالعه و عملکرد تحصیلی) را تأیید می‌کنند از جمله در مطالعه عبدخدایی و همکاران (۱۳۸۹) با عنوان بررسی میزان استفاده دانشجویان از مهارت‌های مطالعه و یادگیری و رابطه آن با وضعیت و سوابق تحصیلی آنها نتیجه‌گیری شده است که بین معدل دانشگاه که شاخص پیشرفت تحصیلی است و مؤلفه‌های مهارت‌های مطالعه و یادگیری رابطه مستقیم و معنی‌داری وجود دارد. یعنی هر قدر دانشجویان از مهارت‌ها بیشتر استفاده کرده‌اند، دارای پیشرفت تحصیلی بیشتری بوده‌اند [۱۳].

مطالعه فریدونی مقدم و همکاران (۱۳۸۸) هم نشان داد که ارتباط معنی‌داری بین عادت مطالعه افراد و وضعیت تحصیلی آنها وجود دارد و عادت مطالعه آنها بدون تردید یکی از عواملی است که سبب پیشرفت تحصیلی و دستیابی به هدف‌های آموزشی می‌شود [۱۹]. در مطالعه Aluja و Blanch (۲۰۰۴) با هدف تعیین شخصیت اجتماعی، استعداد تحصیلی، عادت مطالعه و عملکرد تحصیلی، نتیجه‌گیری کرده‌اند که عادت مطالعه مهمترین متغیر پیش‌بینی‌کننده عملکرد تحصیلی بود [۲۰]. مطالعات بسیار دیگری نیز این یافته را تأیید کرده‌اند [۳۰-۳۲، ۱۹]. اما Rana (۲۰۱۱) در مطالعه خود با عنوان مقایسه عادت مطالعه و عملکرد تحصیلی دانشجویان انگلیسی سفیدپوست و دانشجویان انگلیسی پاکستانی تبار به این نتیجه رسیده‌اند که اگرچه دانشجویان انگلیسی عادت مطالعه بهتری از دانشجویان پاکستانی تبار دارند اما تفاوت قابل توجهی در عملکرد تحصیلی این دو گروه پیدا نشد، با این وجود نتیجه‌گیری کرده‌اند که بهبود عادت‌های مطالعه دانشجویان سبب پیشرفت و موفقیت تحصیلی آنها می‌شود [۵]. خورشید و همکاران (۲۰۱۲) در مطالعه خود با هدف بررسی ارتباط بین عادت مطالعه و عملکرد تحصیلی دانشجویان مدارس شبانه‌روزی با مدارس روزانه نتیجه‌گیری کرده‌اند که ارتباط مثبتی بین عادت مطالعه و عملکرد تحصیلی دانشجویان وجود دارد [۳۰].

همچنین نتایج نشان داد که عملکرد تحصیلی بیشترین همبستگی را با حیطة یادداشت برداری و کمترین همبستگی را با حیطة تندرستی داشته است. در مطالعه Muralna و همکاران که با هدف تعیین اثر یادداشت برداری و عادت مطالعه بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان دوره اول متوسطه انجام شد نتایج نشان داد که بین عادت مطالعه و یادداشت برداری با عملکرد تحصیلی ارتباط معنی‌دار آماری وجود دارد

دانشگاه‌ها در جهت ارتقا عادت مطالعه دانشجویان و به ویژه مهارت‌های یادداشت برداری و توانایی خواندن آنان و در نتیجه بهبود عملکرد تحصیلی اقدام نمایند. دانشجویان علوم پزشکی در طول دوره تحصیل خود با حجم زیادی از درس روبه‌رو می‌شوند. آموزش و آگاهی داشتن از مهارت‌های مناسب و صحیح مطالعه در بهبود عملکرد تحصیلی آنان نقش مؤثری دارد. پیشنهاد می‌شود دوره‌های فشرده آموزش مهارت مطالعه در بدو ورود دانشجویان به دانشگاه برگزار شود و همچنین مراکز مشاوره و راهنمایی جهت پاسخگویی به سئوالات دانشجویان ایجاد شود. هم‌چنین می‌توان از اساتید مشاور جهت آموزش روش‌های مطالعه با برگزاری جلسات توجیهی و راهنمایی دانشجویان بهره‌گرفت.

تشکر و قدردانی

این مقاله حاصل طرح تحقیقاتی با عنوان "ارتباط عادت مطالعه و عملکرد تحصیلی دانشجویان دانشکده پرستاری همدان" کد اخلاقی 1394.551 می‌باشد، که در معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی همدان در تاریخ ۹۴/۱۱/۲۰ با کد ۹۴۱۲۲۵۷۳۷۰ مورد تصویب قرار گرفته است. برخورد واجب می‌دانیم مراتب قدردانی و سپاس خویش را از دانشجویان پرستاری که در انجام این پژوهش ما را یاری دادند، ابراز نماییم.

تضاد منافع

این مطالعه برای نویسنده هیچ‌گونه تضاد منافی نداشته است.

همایی و همکاران (۱۳۸۹) نتایج رگرسیون چند گانه به روش گام به گام نشان داد که بهترین پیش‌بینی‌کننده‌های عملکرد تحصیلی دانشجویان به ترتیب معدل دیپلم، جنسیت و هوش هیجانی است. سایر متغیرها از قبیل انگیزه پیشرفت، هوش شناختی، وضعیت تاهل، وضعیت اشتغال، سن، بومی/غیربومی بودن و میزان درآمد خانواده با عملکرد تحصیلی رابطه معنی‌داری نداشتند [۳۶]. از محدودیت‌های پژوهش می‌توان به تاثیر وضعیت روحی روانی شرکت‌کنندگان بر نتایج پژوهش اشاره کرد که از کنترل پژوهشگر خارج است. همچنین این پژوهش تنها بر روی دانشجویان پرستاری انجام شده است که از محدودیت‌ها و ضعف پژوهش به شمار می‌آید و پیشنهاد می‌شود تا در پژوهش‌های آینده تمامی دانشجویان علوم پزشکی مورد بررسی و مقایسه قرار گیرند.

نتیجه‌گیری

به طور کلی نتایج این مطالعه نشان داد که وضعیت عادت مطالعه دانشجویان دانشکده پرستاری همدان در حد متوسط است و می‌توان گفت که شیوه‌ی مطالعه‌ی آن‌ها از کیفیت مطلوبی برخوردار نیست. در نتیجه از نقاط قوت این مطالعه می‌توان به این مساله اشاره کرد که با توجه به اهمیت عادت مطالعه در عملکرد و پیشرفت تحصیلی افراد و از آنجایی که عملکرد تحصیلی در نهایت تأثیر قطعی بر آینده شغلی و تحصیلی افراد دارد، بررسی و سپس برنامه‌ریزی در جهت بهبود روش‌ها و عادت مطالعه‌ی دانشجویان ضروری است. مدیران و برنامه‌ریزان آموزشی می‌توانند با گنجاندن محتوای آموزشی مناسب در قالب کارگاه‌های آموزشی و یا ایجاد مراکز مشاوره جهت روش‌های صحیح مطالعه در

REFERENCES

1. Fereydouni Moghdaam M, Cheraghian B. Study habits and their relationship with academic performance among students of Abadan school of nursing. *Strides in Development of Medical Education, Journal of Medical Education Development Center*. 2010;6(1):21-8.
2. Rezaie Looyeh H, Fazelpour S, Fateme S, Reza Masoule S, Chehrzad MM, Kazem Nejad Leili E. The Relationship between the Study habits and the Academic performance of Medical Sciences Students. *Journal of Holistic Nursing And Midwifery*. 2017;27(2):65-73.
3. Afolayan J, Donald B, Onasoga O, Agama Juan A. Relationship between anxiety and academic performance of nursing students, Niger Delta University, Bayelsa State, Nigeria. *Advances in Applied Science Research*. 2013;4(5).
4. Najaf Abadi M. The effect of training techniques on academic achievement, Islamic Azad University, Najaf Abad, Isfahan. *Isfahan*. v2006.
5. Rana SA, Kausar R. Comparison of Study Habits and Academic Performance of Pakistani British and White British Students. *Pakistan Journal of Social and Clinical Psychology*. 2011;9:21-6.
6. Deris M. Impact on the academic performance of female students in fifth grade margin of Ahvaz. *dezfoul: Ahvaz university*; 2011.
7. Translator Karame A. Study habits questionnaire (PSSHI). Tehran: Ravan Tajhiz Sina; Designer and producer of laboratory, Psychology and Rehabilitary Tools [In Persian].
8. Tarshizi M, Varasteh S, Poor Rezaei Z, Fasihi R. Study habits of Birjand University of Medical Sciences. *Iranian Journal of Medical Education*. 2012;12(11):866-76.
9. Santelices L, Ávila M, Soto M, Dougnac A. The impact of a self-directed teaching approach on academic performance of medical students. *Revista medica de Chile*. 2017;145(5):595. DOI:10.4067/S0034-98872017000500006.
10. Dehbozorgi G, Vasli H. Reasons of educational failure in medical students of Shiraz University of Medical Sciences. *J Babol Univ med Sci*. 2003;2:74-8.
11. Saheb Alzamani M, Zirak A. Students 'Learning and Study Strategies in Isfahan University of Medical Sciences and their relationship with Test Anxiety. *Iranian Journal of Medical Education*. 2011;11(1):58-68.
12. Seyfoori V. Assessment skills and study habits of students Kermanshah University School of Social Sciences. *Research on Information Science and Public Libraries*. 2010;18(1):89-100.
13. Abdekhodaei M, Jaffari A. Used to assess students' reading skills and learning and its relationship with the state and their educational background. *Studies of Education and Psychology Ferdowsi University of Mashhad*. 2011;11(2):211-26.
14. Nourian A, Mousavinasab SN, Fehri A, Mohammadzadeh A, Mohammadi J. Evaluation of study skills and habits in medical students. *South-East Asian Journal of Medical Education*. 2008;2(1):61-4.

15. Abazari Z, Rigi T. Study Habits and Skills of Students in Zahedan University of Medical Sciences, Iran. *Health Information Management*. 2013;9(6):848-61.
16. Gudaganavar, Nagaraj V., and Rajashekhar B. Halayannavar. Influence of Study Habits on Academic Performance of Higher Primary School Students. *International Journal of Science and Research (IJSR)*. 2014;3(2): 277-280. Paper ID: 02013938
17. Nourian A, Shah Mohammadi F, Mousavi Nasab S, Nourian A. Study skills and habits of the students in Tehran Islamic Azad University of Medical Sciences in the academic year 2008-2009. *Strides Dev Med Educ*. 2010;7(2):104-11.
18. Bickerdike A, O'Deasmhunaigh C, O'Flynn S, O'Tuathaigh C. Learning strategies, study habits and social networking activity of undergraduate medical students. *International journal of medical education*. 2016;7:230 .doi: 10.5116/ijme.576f.d074
19. Credé M, Kuncel NR. Study habits, skills, and attitudes: The third pillar supporting collegiate academic performance. *Perspectives on Psychological Science*. 2008;3(6):425-53.
20. Aluja-Fabregat A, Blanch A. Socialized Personality, Scholastic Aptitudes, Study Habits, and Academic Achievement: Exploring the Link. *European Journal of Psychological Assessment*. 2004;20(3):157 .DOI: 10.1027/1015-5759.20.3.157.
21. Kooshan M, Heidari A. survey of study habits in students of Sabzevar University. *Journal of Sabzevar University Of Medical Sciences*. 2007;13(4):185-9.
22. Palsane M N ,Anuradha sharma, Manual for Study - Habit s Inventory, Poona University Department of Experiments Psychology, 1433 - A, Shukrawar Peth, Tulpule Wada. Pune: Anand Agencies.
23. Bakooyi F, Kheirkhah F, Salmalian H, Omidvar S. Factors affecting students' educational status of the city of Babol University of Medical Sciences. *Strides in Development of Medical Education*. 2011;7(1):44-50.
24. Fayombo GA. Student-Related Variables as Predictors of Academic Achievement among Some Undergraduate Psychology Students in Barbados. Online Submission. 2011:280-9.
25. Ghahremani Z, Amini K, Roohani M, Aghvami M. The relationship between preferred learning styles and academic achievement of zanjaan nursing and midwifery students. *Development of Medical Education*. 2012;6(12):51-61.
26. Nnji L. Study habits of nigerian University students. *Nigerian Educational Research & Development Council*. 2002:490-6.
27. J.T.B O, J O. Study Habits And Academic Achievement In Core Subject Among Junior Secondary School Students In Ondo State, NIGERIA. *Bulgarian Journal of Science and Education Policy (BJSEP)*. 2012;6(1):155-69.
28. Badeleh M, Moslem H. Study Skills in Nursing and Midwifery Students of Golestan University of Medical Sciences. *Journal of Research in Nursing and Midwifery*. 2012;9(1):34-40.
29. Khadivzade T, Seif A, Valayi N. Relationship of students study strategies with their personal characteristics and academic background. *Training in Medical Sciences*. 2009;4(2):53-6.
30. Khurshid D, Tanveer A, Qasmi F. Relationship between Study Habits and Academic Achievement among Hostel Living and Day Scholars' University Students. *British Journal of Humanities and Social Sciences*. 2012;3(2):34-42.
31. Osa-Edoh G, Alutu A. A survey of students' study habits in selected secondary schools: Implications for counselling. *Journal of Social Sciences*. 2012;4(3):228-34.
32. Mendezabal MJN. Study Habits and Attitudes: The Road to Academic Success. *Open Science Repository Education*. 2013(open-access):e70081928 .doi: 10.7392/Education.70081928
33. Muralna, Babatunde M. Impact of Note Taking and study habit on academic performance among selected secondary school students in Ibadan, OYO State, NIGERIA. *International Journal of Education and Research*. 2014;2(6):437-48.
34. Nazari shaker H, Fathtabar K, Keramati MR. The relationship between study habits and academic self-efficacy and academic performance of third grade students of Babol city. *Journal of Educational Sciences*. 2012;4(15):59-71.
35. Poortaheriyani Z, Khosravi M, Mohammadifar MA. The relationship between reading metacognition strategies and study habits on academic motivation. *Journal of school psychology*. 2014;3(1):22-36.
36. Homaei R, Heidari A, Bakhtiarpour S, Borna M. Relationship between Achievement Motivation , cognitive intelligence , emotional intelligence , educational background and demographic variables and academic performance of student. *New findings in psychology*. 2011:49-83.